

શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

પ્રથમ વર્ષ અભ્યાસક્રમ-૩

પ્રશ્ન પત્ર

ઓગસ્ટ 2026

ગુણાંક ૧૦૦

સુચના (૧) નામ અને એનરોલમેન્ટ નંબર વિનાનો પેપર રદ કરવામાં આવશે. (૨) લાલ પેનનો ઉપયોગ કરવો નહીં. (૩) જવાબ પેપર માંજ ખાના માં જવાબ લખવાનો છે સાથે બીજો પેપર જોડવાનો નથી. (૪) ન સમજાય એવા અક્ષરોવાળા જવાબ તપાસવામાં આવશે નહીં. (૫) જવાબ પત્ર દરેક મહિનાની તા. ૫ થી તા. ૨૫ સુધીમાં મોકલાવાના રહેશે. આગળ-પાછળ આવેલા પેપર તપાસવામાં આવશે નહીં. (૬) બધા જવાબો અભ્યાસક્રમના આધારે જ લખવાના છે. (૭) જે મહિના ના પ્રશ્ન પત્ર છે તે પછી ના મહિના ની ૨૫ તા. સુધી તમારા ગુણાંક તેમજ સાચા ઉત્તર ઇન્ટરનેટ ઉપર આપવા માં આવશે એના પછી આવેલા ઉત્તરપત્ર સ્વીકારાશે નહીં. તેમજ એના માટે ફોન ઉપર જવાબ આપવા માં આવશે નહીં.

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા પૂરો.

૨૦

- ૧)દ્વારા દોષોથી મુક્ત અને ગુણોથી યુક્ત જીવન બનીને રહે છે.
- ૨)વપરાતું દ્રવ્ય ન્યાયથી ઉપાર્જન કરેલું વાપરવું.
- ૩)એટલે તત્વને સાંભળવાની ઇચ્છા કે જુઝાસા.
- ૪) મળી ગયેલા મોઢેરા માનવ ભવને સફળ બનાવવાનો શ્રેષ્ઠ ઉપાય છે જીવનમાંના ગુણને મજબૂત બનાવવાનો.
- ૫) જે કાળમાં સમયે સમયે સમસ્ત પદાર્થોના વર્ણાદિ ગુણોની વૃદ્ધિ થાય છે તેકહેવાય છે.
- ૬) પ્રભુની સત્તર ભેદે દ્રવ્ય પૂજા કર્યા બાદ ભાવ પૂજા કરતાં પહેલાં ત્રીજીકહીને ચૈત્યવંદન કરવું.
- ૭) સુપાર્શ્વનાથ પ્રભુનગરીમાં કેવળજ્ઞાન પામ્યા.
- ૮) પ્રત્યેક વનસ્પતિકાચને છોડીને બાકી રહેલાજીવો આપણે ચર્મચક્ષુથી જોઈ શકતા નથી.
- ૯) સિદ્ધના જીવો લોકના છેડે જઈને અટકી જાય છે કારણ કે આગળનો અભાવ છે.
- ૧૦)એટલે આર્યતાના સંસ્કાર રહિત દેશ.
- ૧૧) અભિનંદન પ્રભુના ભવમાં સમ્યક્ત્વ પામ્યા.
- ૧૨) શરીર યોગ્ય પુદ્ગલોને ગ્રહણ કરીને એને લોહી આદિમાં પરિણમવાની શક્તિ તેછે.
- ૧૩)વિનાના સર્વ ગુણો એકડા વગરના મિંડા જેવા છે.
- ૧૪) વ્યસનોની સાથેની પ્રવૃત્તિ પણ માનવીને સહુના હૃદયમાં સ્થાન મેળવવા દેતા નથી.
- ૧૫)જીવને સ્વાર્થમાંથી પરમાર્થ તરફ લઈ જાય છે.
- ૧૬) ઉપકારીઓના ઉપકારની સ્મૃતિ અને પ્રતિ ઉપકાર કરવાની સદા તૈયારી એનું લક્ષણ છે.
- ૧૭)આરાના મનુષ્ય વૈતાલ્ય પર્વતની દક્ષિણ અને ઉત્તર બાજુએ રહેવા ગંગા-સિંધુની ગુફાઓમાં રહેશે.
- ૧૮) વાસણ પડતાં થતો નાદ-અવાજ તે.....
- ૧૯)પ્રભુ આગલા ત્રીજા ભવે જંબુ મહાવિદેહમાં પુરુષસિંહ રાજપુત હતા.
- ૨૦) સતનો સંગ આપણને સજ્જન અને સંત બનાવે છે જ્યારે અસતનો સંગ આપણનેકે શેતાન બનાવે છે.

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં જવાબ આપો.

૧૫

- ૧) કયા આરાના લોકો બોરમાણ ભોજન કરી સંતોષ પામનારા હોય છે.
- ૨) દેરાસરમાં પ્રભુના દર્શન કરતા જતી વેળાએ સર્વ પ્રથમ અને સર્વ પ્રકારે શેનો ત્યાગ કરવો જોઈએ ?
- ૩) સાંભળેલી વાણીને ભૂલી ન જતાં સ્મૃતિમાં રાખવાની બુદ્ધિ ને શું કહેવાય ?
- ૪) પદ્મપ્રભુના એક ગણધરનું નામ ?
- ૫) દોષો પ્રત્યે ધિક્કાર અને ગુણો પ્રત્યે પક્ષપાત એને શું કહેવાય ?
- ૬) જૈન દર્શન અંધકારને શું માને છે ?
- ૭) સમયે સમયે પુદ્ગલના સ્કંધ સાથે નવાં પરમાણુ જોડાય અને જુના પુદ્ગલો એનાથી જુદા પડે એને શું કહેવાય ?
- ૮) દીર્ઘદૃષ્ટિ વાળી વ્યક્તિ ફક્ત વર્તમાનને જ પ્રાધાન્ય ન આપતાં શેનો વિચાર કરે છે ?
- ૯) જીવ જ્યાં જાય ત્યાં પ્રથમ કયા પુદ્ગલોને ગ્રહણ કરે ?
- ૧૦) પ્રભુના ગુણગાનપૂર્વક વિધિસહિત ચૈત્યવંદન કરવું તેને શું કહેવાય ?
- ૧૧) વાલીયા લુટારામાંથી વાલ્મિકીક્રમ્થી કયા ગુણના આધારે થયા ?
- ૧૨) સ્કંધ સાથે જોડાયેલો સ્કંધનો નાનામાં નાનો અવિભાજ્ય સુક્ષ્મ અણુ ને શું કહેવાય ?
- ૧૩) સંભવનાથ પ્રભુએ પૂર્વ ભવમાં શું કરીને તીર્થંકર નામ કર્મ બાંધ્યું ?
- ૧૪) દરેક વ્યક્તિએ દરેક ક્ષેત્રમાં પગલું ભરતા પહેલા શેની વિચારણા કરવી જોઈએ ?
- ૧૫) ચંદ્રકાંત મણિમાંથી નિકળતો પ્રકાશ શું કહેવાય ?

પ્રશ્ન-૩ નીચે આપેલા શબ્દોના અર્થ લખો.

૧૦

- ૧) અજબીવા ૨) દીહા ૩) ભાસ ૪) સમભંગ ૫) પુગ્ગલા ૬) આસ્તિ ૭) ફાસા ૮) અદિસ્તા
- ૯) પત્તેય ૧૦) લખ્ખણ ૧૧) કાય ૧૨) એગ ૧૩) પંચવિ ૧૪) ખંધા ૧૫) ચઉ ૧૬) થિર ૧૭) નાયવ્વા
- ૧૮) પભા ૧૯) કોડી ૨૦) મુહુતમ્મિ

પ્રશ્ન-૪ જોડકા જોડો (ફક્ત બી નું નંબર લખો).

૧૦

એ	બી
૧) ચંડકોશિક	૧) કાળ
૨) સૂર્યકાન્તમણિ	૨) પરોપકાર
૩) અપોહા	૩) સુમતિનાથપ્રભુ
૪) વૃક્ષ	૪) દ્રવ્યપૂજા
૫) વચન	૫) મધુરતા
૬) તુંબુરચક્ષ	૬) બુદ્ધિ
૭) સંભવનાથ પ્રભુ	૭) પાપભિરૂતા
૮) સુલસ	૮) ધર્મશ્રવણ
૯) અંગશુદ્ધિ	૯) આતપ
૧૦) અજીવ	૧૦) દુરીતારી ચક્ષીણી

પ્રશ્ન-૫ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સંખ્યામાં લખો.

૧૦

- ૧) શ્રી પદ્મપ્રભુ સ્વામી નો છદ્મસ્થકાળ કેટલો?
- ૨) જીનમંદિરની મુખ્ય આશાતના કેટલી ?
- ૩) સ્થાવર જીવોના કુલ ભેદ કેટલા?
- ૪) કાળચક્રનું પ્રમાણ કેટલું?
- ૫) હાથના ખાલી ખોખામાં કેટલા જીવભેદ સંભવે?
- ૬) ૧ અહોરાત્રી એટલે કેટલા મુહુર્ત?
- ૭) અજીવના મુખ્ય ભેદ કેટલા?
- ૮) શ્રી અજીતનાથ પ્રભુનું આયુષ્ય કેટલું હતું?
- ૯) પુદ્ગલનાં લક્ષણ કેટલાં ?
- ૧૦) એકેન્દ્રિય જીવોને કેટલી પર્યાપ્તિ હોય છે?

પ્રશ્ન-૬ નીચેના વાક્યો સાચા (✓) છે ખોટા (×) તે જણાવો.

૧૦

- ૧) મુખથી મધુર વચનોથી મનોહર ગાયનરૂપ પ્રભુના ગુણોની સ્તવના કરવી તે પ્રણામત્રિક.
- ૨) જે કાળમાં સમયે સમયે સમસ્ત પદાર્થોના વર્ણાદિ ગુણોની અનુક્રમથી હાની થાય છે તે અવસર્પિણી કાળ કહેવાય છે.
- ૩) શ્રી સુમતિનાથ પ્રભુ કૌશંબીમાં કેવળજ્ઞાન પામ્યા
- ૪) પ્રથમ કુલકર નો જન્મ સુષમ દુષમ આરાનો પત્યોપમનો આઠમો ભાગ જ્યારે બાકી રહે ત્યારે થાય છે.
- ૫) અજીવના કુલ ભેદ પાંચ છે.
- ૬) શ્રી અજીતનાથ પ્રભુનો જન્મ દુષમસુષમ નામના ચોથા આરામાં થયો.
- ૭) અવકાશ આપવાના સ્વભાવવાળો ધર્માસ્તિકાય છે.
- ૮) અભિનંદન સ્વામીના શાસન રક્ષક કુસુમ ચક્ષ અને અચ્યુતા ચક્ષીણી હતા.
- ૯) સ્કંધથી છુટો પડેલો નાનામાં નાનો અવિભાજ્ય સુક્ષ્મ અણુ તે પ્રદેશ છે.
- ૧૦) જંબુસ્વામીનો આત્મા ધર્મશ્રવણથી જ જાગ્યો.

પ્રશ્ન-૭ નીચેનું વાક્ય કયા પાના પર છે તે પાના નંબર જણાવો.

૧૦

- ૧) જે કાર્ય જે કાળે કરવાથી લાભ થવાને બદલે નુકસાન થાય તે અયોગ્ય કાળ અકાળ કહેવાય છે.
- ૨) સતનો સંગ કરી એના રંગે રંગાઈ જઈને સજ્જન બનવા ઉદ્ધમવંત બનીએ.
- ૩) ના, માટે હવે આવા પાપ કરવા નથી ... એના કટુ પરિણામ ભોગવવા નથી"
- ૪) સિદ્ધના જીવો અલોકને અડીને સ્થિર રહે છે એમાં પણ અધર્માસ્તિકાયની જ સહાયતા છે.
- ૫) આજે દુનિયા ઉપર ...સમાજ ઉપર એક નજર નાંખતા ખ્યાલ આવે છે કે આપણી દુર્દશાના મુળિયા આપણે ગુમાવેલી લજ્જા તરફ આંગળી ચિંધે છે.
- ૬) પાંચમાં આરામાં જન્મેલો કોઈ પણ મનુષ્ય આ કાળમાં મોક્ષમાં જઈ શકતો નથી.
- ૭) એનું ચિંતન-મનન કરતાં આ વિશ્વમાં ચાલતી અનેકાનેક ચિત્ર-વિચિત્ર ક્રિયાઓનું રહસ્ય ખુલ્લું થાય છે.
- ૮) વૃક્ષો પોતાના ફળો તો બીજાને આપે જ છે પણ ભયંકર તાપમાં પણ જીવોને શીળી છાંયડી આપે છે.
- ૯) આપણી શક્તિનું માપ કાઢી...તાકાતનો વિચાર કરી પછી જ જો કાર્ય કરવામાં આવે તો કાર્ય અધવચ્ચે અટકતું નથી.
- ૧૦) આપણા નજરમાં વસ્તુ કે સ્કંધ રોજ એક સરખો જ દેખાતો હોય તો પણ એમાં સમય-સમયે સુક્ષ્મ ફેરફાર થતો જ હોય છે.

પ્રશ્ન-૮ તમારી ભાષામાં સમજાવો.

૧૫

- ૧) જીવો અને જીવવા દો. ૨) માનવ જીવનની મહાનતા ૩) શિષ્ટાચાર પ્રશંસા
- ૪) સાધારણ વનસ્પતિકાય ૫) ધર્મશ્રવણ

જવાબ પત્ર નીચે ના સરનામે મોકલશોજી

શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભુસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ - ૪૨૪ ૧૦૧.

જી. જળગામ. મો. ૯૦૨૮૨૪૨૪૮૪

સાચા પરિણામ અને સાચા ઉત્તર માટે વેબ સાઈટ www.shatruniavacademy.com